

Warszawa, 26.04 2016 r.

DSO-I-071-19/16

BM-I-071-126/16/2

dot. BPS/043-13-230/16

NRP: 160426-00610

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 26.04.2016 r.

nr. 1990 podpis. [signature]

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich

Wpłynęło dn. 27 IV 2016 r. zat.

nr. 2606 podpis. [signature]

Pan

Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Odpowiadając na oświadczenie Pana senatora Jarosława Obremskiego, złożone podczas posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 18 marca 2016 r. w sprawie problemów pracowników opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów, uprzejmie informuję.

Z dniem 1 stycznia 2016 r. weszła w życie *ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów* (Dz. U. z 2015 r., poz. 1418), zwana dalej „u.o.z.s.s.”. Zgodnie z art. 25 ust. 1 u.o.z.s.s. rodzinne ośrodki diagnostyczno-konsultacyjne stały się opiniodawczymi zespołami sądowych specjalistów.

Stosownie do przepisu art. 1 ust. 1-3 u.o.z.s.s. opiniodawcze zespoły sądowych specjalistów działają w sądach okręgowych. Ich zadaniem jest sporządzanie na zlecenie sądu lub prokuratora opinii w sprawach rodzinnych i opiekuńczych oraz w sprawach nieletnich na podstawie przeprowadzonych badań psychologicznych, pedagogicznych lub lekarskich. Zespoły na zlecenie sądu prowadzą również mediacje, wywiady środowiskowe w sprawach nieletnich oraz poradnictwo specjalistyczne dla małoletnich, nieletnich i ich rodzin. Zespoły mogą współdziałać z placówkami wykonującymi orzeczenia sądu.

Odnosząc się do kwestii wynagrodzeń kierowników opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów, a wcześniej rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych, wyjaśniam, że obowiązujące do dnia 31 grudnia 2015 r. rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2001 r. w sprawie organizacji i zakresu działania rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych (Dz.U. Nr 97, poz. 1063 z późn. zm.), nie regulowało kwestii wynagrodzenia kierowników ośrodków oraz zatrudnionych w nich psychologów i pedagogów. Wynikało to z faktu, iż nauczyciele zatrudnieni w rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych podlegali do dnia 31 grudnia 2015 r. *ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta*

Nauczyciela (Dz.U. z 2014 r., poz. 191 z późn. zm.), zgodnie z art.1 ust.1 pkt 2 oraz ust. 2 pkt 1 lit. e) tej ustawy. Zatem ich wynagrodzenia regulowały przepisy w/w ustawy oraz wydane na jej podstawie przepisy *rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie dodatków, wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy dla nauczycieli zatrudnionych w zakładach poprawczych przy zakładach karnych i aresztach śledczych* (Dz. U. z 2014 r., poz. 83). Zgodnie z art. 27 ust. 1 u.o.z.s.s. kierownicy rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych oraz zatrudnieni w nich psychologowie i pedagodzy zostali wyłączeni spod ustawy – *Karta Nauczyciela*. W związku z powyższym wysokość wynagrodzenia zasadniczego specjalistów zatrudnionych w opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów nie jest uzależniona od stopnia awansu zawodowego, posiadanych kwalifikacji oraz wymiaru zajęć obowiązkowych (art. 30 ust. 2 ustawy – *Karta Nauczyciela*). Ponadto w u.o.z.s.s. zawarto odrębne regulacje dotyczące wynagradzania pracowników, którzy zostaną zatrudnieni w opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów, jak i odnoszące się do już zatrudnionych w byłych rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych psychologów, pedagogów i lekarzy, którzy z dniem wejścia w życie u.o.z.s.s. stali się specjalistami opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów. Zgodnie z obecnie obowiązującym art. 13 ust. 1 u.o.z.s.s. wynagrodzenie specjalisty składa się z wynagrodzenia zasadniczego przewidzianego dla zajmowanego stanowiska pracy oraz dodatku za wieloletnią pracę. Na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 13 ust. 3 u.o.z.s.s. wydane zostało *rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. w sprawie wysokości stawek wynagrodzenia zasadniczego kierowników opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów i specjalistów wchodzących w skład tych zespołów* (Dz. U. z 2015 r., poz. 2260). Przepis § 1 tego rozporządzenia ustala stawki wynagrodzenia zasadniczego kierowników opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów i specjalistów wchodzących w skład zespołów w wysokości odpowiednio: kierownik od 4200 zł do 7100 zł, specjalista od 2000 zł do 5700 zł.

W stosunku do psychologów, pedagogów i lekarzy byłych rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych, którzy z dniem wejścia w życie u.o.z.s.s. stali się specjalistami opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów, określono w art. 25 ust. 4 u.o.z.s.s. szczegółowy sposób ustalania średniego miesięcznego wynagrodzenia. Zgodnie z tym przepisem z dniem wejścia w życie u.o.z.s.s. na wynagrodzenie tych osób składa się średnie wynagrodzenie, obejmujące wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatek za wysługę lat, dodatek motywacyjny, dodatek funkcyjny i dodatek za warunki pracy, przysługujące w okresie 12 miesięcy przed dniem wejścia w życie tej ustawy, a jeżeli okres ten był krótszy – w całym

tym okresie. Oznacza to, że zlicza się wskazane w wymienionym wyżej przepisie składniki wynagrodzenia z okresu 12 miesięcy (lub krótszym) poprzedzającym dzień 1 stycznia 2016 r., a następnie uzyskaną sumę dzieli przez 12 miesięcy (liczbę miesięcy zatrudnienia).

Nadmieniam, że stosownie do przepisu obecnie obowiązującego art. 11 ust. 2 u.o.z.s.s. czynności z zakresu prawa pracy w stosunku do kierownika i specjalistów zatrudnionych w opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów wykonuje prezes sądu okręgowego, a zatem kwestia kompetencji prezesów sądów została jednoznacznie określona. Natomiast stosownie do treści art. 18 u.o.z.s.s. – w sprawach nieuregulowanych w u.o.z.s.s. do kierownika zespołu i specjalistów stosuje się odpowiednio przepisy *ustawy z dnia 26 czerwca 1974.- Kodeks pracy* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1502 z późn. zm). Tym samym czas pracy wyżej wskazanych osób jest regulowany na zasadach określonych w Dziale VI tego aktu.

Czasem pracy, zgodnie z treścią art. 128 § 1 k.p. jest czas, w którym pracownik pozostaje w dyspozycji pracodawcy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy. Pozostawanie w dyspozycji pracodawcy może być związane z każdym miejscem wyznaczonym przez pracodawcę do wykonywania pracy. Należy jednak interpretować ten przepis w zestawieniu z treścią art. 29 § 1 k.p., który wśród elementów, jakie powinna określać umowa o pracę, wskazuje miejsce pracy. W rezultacie terytorialny zakres pozostawania w gotowości do pracy będą wyznaczać postanowienia umowy o pracę dotyczące miejsca pracy oraz zgodne z prawem i umową o pracę polecenia pracodawcy. Przyjąć należy, że jeśli pracodawca nie zdecydował inaczej, pracownik powinien pozostawać w jego dyspozycji w miejscu określonym przez strony jako miejsce pracy.

Charakter zadań postawionych przed kierownikami i specjalistami zatrudnionymi w opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów – co do zasady – wyklucza możliwość stosowania w ich przypadku zadaniowego czasu pracy. Pamiętać przy tym należy, że do wadliwych należy zaliczyć praktyki polegające na wprowadzeniu zadaniowego czasu pracy, a następnie określaniu godzin pracy, w ramach których pracownik powinien pozostawać w dyspozycji pracodawcy. W takim przypadku należy przyjąć, że czas pracownika jest określony godzinowo i jest on zatrudniony w takim systemie, jaki wynika z przyjętego układu godzin (system podstawowy lub równoważny).

Niezależnie od powyższego należy pamiętać, że każdy pracodawca ma obowiązek prowadzenia ewidencji czasu pracy pracownika do celów prawidłowego ustalenia jego wynagrodzenia i innych świadczeń związanych z pracą – art. 149 § 1 k.p. Stosownie do zapisu art. 150 § 1 k.p. „Systemy i rozkłady czasu pracy oraz przyjęte okresy rozliczeniowe czasu pracy ustala się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie pracy albo w obwieszczeniu, jeżeli

pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu pracy, z zastrzeżeniem § 2-5 oraz art. 139 § 3 i 4.”

Zatem ustalenie w odniesieniu do kierownika i specjalistów zatrudnionych w opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów innego niż podstawowy systemu czasu pracy winno odbywać się w ramach poszczególnych umów o pracę przy uwzględnieniu przepisów przewidzianych w przywołanym wyżej kodeksie pracy.

Odnosząc się do kwestii dotyczącej zatrudniania kierownika opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów informuję, że u.o.z.s.s. zawiera odrębne regulacje dotyczące zasad powoływania kierownika. Zgodnie z treścią art. 25 ust. 2 u.o.z.s.s. kierownicy rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stali się kierownikami opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów. Natomiast dla kandydatów na kierowników opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów po 1 stycznia 2016 r. ustalono konkursowy tryb ich wyboru. Na podstawie art. 10 ust. 3 u.o.z.s.s. wydane zostało *rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 marca 2016 r. w sprawie konkursów na stanowiska kierownika i specjalisty opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów* (Dz. U. z 2016 r., poz. 367), w którym określony został tryb i sposób przeprowadzania konkursów na stanowiska kierownika opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów, w tym etapy i przebieg konkursów oraz sposób powoływania i tryb działania komisji konkursowych. Szczegółowe kwalifikacje wymagane od kandydatów przystępujących do postępowania konkursowego na stanowisko kierownika opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów zostały zdefiniowane w art. 5 ust. 2 u.o.z.s.s. Przewidywane wynagrodzenie zasadnicze dla kierownika opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów, wyłonionego po 1 stycznia 2016 r. w trybie konkursowym, zostało określone w przywoływanym już przepisie § 1 *rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. w sprawie wysokości stawek wynagrodzenia zasadniczego kierowników opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów i specjalistów wchodzących w skład tych zespołów*.

Mając na uwadze powyższe, wskazać należy, że problematyka funkcjonowania opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów została uregulowana w obowiązujących przepisach prawa.

2
pewel-...
z powołaniem
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Ewa...
PODSEKRETAŃKA STANU